

**PRACHTIGE WERELD,
WAAR BEN JE**

Van Sally Rooney verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Gesprekken met vrienden
Normale mensen

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

**SALLY
ROONEY**

—

**PRACHTIGE
WERELD,
WAAR
BEN JE**

Vertaald door
Gerda Baardman en
Jan de Nijs

AMBO | ANTHOS
AMSTERDAM

Deze uitgave kwam tot stand met steun van Literature Ireland.

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

ISBN 978 90 263 5724 4

© 2021 Sally Rooney

All rights reserved

© 2021 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Gerda Baardman en Jan de Nijs

Oorspronkelijke titel *Beautiful World, Where Are You*

Oorspronkelijke uitgever Faber & Faber Lmt.

Omslagontwerp Marry van Baar op basis van het ontwerp van gray318

Omslagillustraties © Manshen Lo/Heart

Foto auteur © Kalpesh Lathigra

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

‘Als ik iets schrijf, denk ik meestal dat het heel belangrijk is en dat ik een geweldige schrijver ben. Dat zal iedereen wel hebben, denk ik. Maar eigenlijk weet ik heel goed wat ik ben: een heel, heel klein schrijvertje. Echt, ik weet het. Maar het maakt me weinig uit.’

– NATALIA GINZBURG, *IL MIO MESTIERE*

1

Een vrouw zat in een hotelbar naar de deur te kijken. Ze zag er netjes uit: witte blouse, blond haar achter haar oren. Ze keek op het schermpje van haar telefoon, dat een berichtenapp liet zien, en toen weer naar de deur. Het was eind maart, het was stil in de bar en buiten, boven de Atlantische Oceaan, begon de zon onder te gaan. Het was vier over zeven, toen vijf over, toen zes. Even inspecteerde ze zonder waarneembare belangstelling haar nagels. Om acht over zeven kwam er een man binnen. Hij was tenger en had donker haar en een smal gezicht. Hij keek om zich heen naar de gezichten van de andere gasten en richtte zijn blik toen op zijn telefoon. De vrouw bij het raam zag hem wel, maar deed geen moeite om zijn aandacht te trekken, ze keek alleen. Ze leken ongeveer even oud, eind twintig, begin dertig. Ze liet hem gewoon staan totdat hij haar zag en naar haar toe kwam.

Ben jij Alice? vroeg hij.

Klopt, antwoordde ze.

Ik ben Felix. Sorry dat ik zo laat ben.

Geeft niet, zei ze vriendelijk. Hij vroeg wat ze wilde drinken en liep naar de bar om te bestellen. De serveerster vroeg hoe het met hem ging en hij antwoordde: Goed, en met jou? Hij bestelde een wodka-tonic en een bier. Hij nam het flesje tonic niet mee

naar het tafeltje, maar leegde het met een snelle, geroutineerde polsbeweging in het glas. De vrouw aan het tafeltje trommelde met haar vingers op een bierviltje en wachtte. Haar houding was na de binnenkomst van de man alerter en levendiger geworden. Ze keek nu naar de zonsondergang alsof die haar interesseerde, al had ze er eerder geen aandacht aan besteed. Toen de man terugkwam en de glazen neerzette, gutste er een druppel bier over de rand en ze volgde de snelle afdaling langs de zijkant van het glas.

Je schreef dat je hier pas was komen wonen, zei hij. Toch?

Ze knikte, nam een slokje, likte haar bovenlip af.

Waarom? vroeg hij.

Hoe bedoel je?

Ik bedoel, er verhuizen hier niet vaak mensen naartoe. Hier-vandaan verhuizen ligt meer voor de hand. Je bent hier niet voor je werk, toch?

O. Nee, niet echt.

De vluchtige blik die ze wisselden leek te bevestigen dat hij meer uitleg verwachtte. Haar gezichtsuitdrukking veranderde snel, alsof ze een besluit moest nemen, en toen glimlachte ze bijna samenzweerderig.

Ik wilde hoe dan ook verhuizen, zei ze, en toen hoorde ik over een huis hier vlak buiten het dorp – een vriend van me kent de eigenaars. Die proberen het blijkbaar al een hele tijd te verkopen en ten slotte zijn ze maar iemand gaan zoeken die er zolang wil wonen. Het leek me wel fijn om aan zee te wonen. Eigenlijk was het een beetje impulsief. Maar dat is dus het hele verhaal, meer redenen waren er niet.

Hij dronk en luisterde. Aan het eind van haar verhaal leek ze een tikje zenuwachtig te worden, wat zich uitte in kortademigheid en een uitdrukking van zelfspot op haar gezicht. Hij keek onaangedaan naar het schouwspel en zette zijn glas neer.

Oké, zei hij. En hiervoor woonde je in Dublin?

Ook. Ik heb een tijdje in New York gewoond. Ik kom oorspronkelijk uit Dublin, dat had ik al verteld, geloof ik. Maar tot vorig jaar woonde ik in New York.

En wat ga je hier doen? Zoek je een baan of zoiets?

Ze zweeg. Hij glimlachte, leunde achterover en keek naar haar.

Sorry voor al die vragen, zei hij, maar ik zie het hele plaatje nog niet echt.

Nee, ik vind het niet erg. Maar ik ben niet zo goed in antwoord geven, zoals je ziet.

Wat doe je voor werk? Dat was mijn laatste vraag.

Ze beantwoordde zijn glimlach, zij het zuinigjes. Ik ben schrijver, zei ze. En jij, wat doe jij?

Zo bijzonder is mijn werk niet. Ik vraag me af waar je over schrijft, maar dat zal ik je niet vragen. Ik werk in een magazijn, buiten het dorp.

Wat doe je daar?

Tja, wat doe ik allemaal, antwoordde hij bedachtzaam. Bestellingen uit de schappen bij elkaar zoeken, in een karretje leggen en naar de inpakafdeling brengen. Niet echt spannend.

Vind je het niet leuk?

Jezus nee, zei hij. Ik heb er een pesthekel aan. Maar ze betalen me niet om dingen te doen die ik leuk vind, hè. Zo gaat dat nu eenmaal met werk, als het leuk was zou je het ook wel voor niks doen.

Ze glimlachte en zei dat dat klopte. Buiten werd het donkerder en in het caravanpark gingen de lichten aan: de koele, zoute gloed van de buitenlampen en het warmere gele licht achter de ramen. De serveerster was achter de bar vandaan gekomen om de lege tafeltjes met een doekje af te nemen. De vrouw die Alice heette keek een paar seconden naar haar en toen weer naar de man.

Wat doen de mensen hier in hun vrije tijd? vroeg ze.

Hetzelfde als overal. Een paar pubs. Een club in Ballina, ongeveer twintig minuten rijden hiervandaan. En de amusementshal natuurlijk, maar dat is meer voor de jeugd. Je hebt hier zeker nog geen vrienden?

Ik geloof dat jij de eerste bent met wie ik praat sinds ik hier woon.

Hij trok zijn wenkbrauwen op. Ben je verlegen? vroeg hij.

Zeg jij het maar.

Ze keken elkaar aan. Ze leek niet meer zenuwachtig, eerder afstandelijk, en zijn ogen zochten haar gezicht af alsof hij ergens achter probeerde te komen. Uiteindelijk, na een paar seconden, leek hij tot de slotsom te zijn gekomen dat hem dat niet was gelukt.

Zou kunnen, zei hij.

Ze vroeg waar hij woonde en hij zei dat hij hier vlakbij samen met vrienden een huis huurde. Hij keek uit het raam en zei dat je zijn buurtje van hieruit bijna kon zien, even voorbij het caravanpark. Hij boog zich over het tafeltje om het aan te wijzen, maar zei toen dat het al te donker was. Hoe dan ook, daar was het, aan de andere kant. Toen hij zich naar haar toe boog, ontmoetten hun blikken elkaar. Ze sloeg haar ogen neer en hij leek een glimlach te onderdrukken terwijl hij weer achteroverleunde. Ze vroeg of zijn ouders hier nog woonden. Hij zei dat zijn moeder het jaar daarvoor was overleden en dat zijn vader 'god mag weten waar' uithing.

Ik bedoel eigenlijk dat hij waarschijnlijk in Galway zit of daar in de buurt, voegde hij eraan toe. Hij zal niet naar Argentinië zijn gegaan of zo. Maar ik heb hem in geen jaren gezien.

Wat erg van je moeder, zei ze.

Ja. Dank je.

Ik heb mijn vader trouwens ook al een tijd niet gezien. Hij is... niet zo betrouwbaar.

Felix keek op van zijn glas. O? zei hij. Drank?

Mm. En hij... Hij verzint ook allemaal verhalen.

Felix knikte. Ik dacht dat dat eerder jouw werk was, zei hij.

Bij die opmerking bloosde ze zichtbaar, wat hem leek te overvallen en zelfs te alarmeren. Ha ha, zei ze. Maar goed. Wil je nog iets drinken?

Na het tweede glas namen ze nog een derde. Hij vroeg of ze broers en zusjes had en ze zei: Ja, één, een jongere broer. Hij zei dat hij ook een broer had. Na het derde drankje was Alice' gezicht rood geworden en stonden haar ogen glazig. Felix zag er nog net zo uit als toen hij binnenkwam, zijn gedrag en zijn toon waren onveranderd. Maar terwijl haar blikken steeds meer door de ruimte dwaalden en blijk gaven van een diffuus soort belangstelling voor haar omgeving besteedde hij juist meer aandacht aan haar, oplettend en doelgericht. Ze liet de ijsblokjes in haar lege glas rinkelen en vond dat blijkbaar amusant.

Wil je mijn huis zien? vroeg ze. Ik wil er zo graag mee pronken, maar ik ken niemand die ik kan uitnodigen. Ik bedoel, ik ga mijn vrienden natuurlijk wel uitnodigen. Maar die wonen zowat overal.

In New York.

Vooral in Dublin.

Waar staat dat huis ergens? vroeg hij. Op loopafstand?

Ja. Zal ook wel moeten. Ik kan niet rijden, jij?

Nu niet, nee. Ik zou het er in elk geval niet op wagen. Maar ik heb wel een rijbewijs.

O ja? mompelde ze. Wat romantisch. Wil je er nog een of zullen we gaan?

Die vraag, of althans de formulering of het gebruik van het woord 'romantisch', vond hij merkwaardig. Ze wroette in haar tas en keek niet op.

Ja, laten we maar opstappen, waarom niet.

Ze stond op en begon haar jas aan te trekken, een beige regenjas met een enkele rij knopen. Hij keek toe terwijl ze een van de manchetten omsloeg omdat de andere al omgeslagen was. Toen ze allebei stonden bleek hij maar een klein beetje langer dan zij.

Hoe ver is het? vroeg hij.

Ze lachte plagerig. Heb je je bedacht? vroeg ze. Als het te ver voor je is, kun je me altijd nog in de steek laten en teruggaan. Ik ben er wel aan gewend. Aan dat wandelingetje, bedoel ik. Niet aan het in de steek gelaten worden. Dat misschien ook wel, maar dat vertel ik doorgaans niet aan onbekenden.

Daar reageerde hij niet op, hij knikte alleen, met een wat norske, lijdzame uitdrukking op zijn gezicht, alsof dat aspect van haar persoonlijkheid, die neiging om 'geestig' en breedsprakig te zijn na een kennismaking van een uur of twee een hoedanigheid was die hij had opgemerkt, maar had besloten te negeren. Hij groette de serveerster toen ze weggingen. Dat viel Alice op en ze keek achterom alsof ze die vrouw nog eens goed in zich wilde opnemen. Buiten op de stoep vroeg ze of hij haar kende. De branding sloeg zacht, sussend achter hen op het strand en het was koud.

Dat meisje dat daar werkt? vroeg Felix. Ja. Dat is Sinead. Hoezo?

Ze zal zich wel afvragen wat je daar met mij kwam doen.

Ik denk dat ze wel zo'n idee heeft, antwoordde Felix vlak. Welke kant moeten we op?

Alice stak haar handen in de zakken van haar regenjas en begon heuvelopwaarts te lopen. Kennelijk had ze een soort uitdaging of zelfs afwijzing in zijn toon bespeurd en dat leek haar niet te intimideren, maar haar vastberadenheid juist te versterken.

Hoezo, spreek je daar vaak met vrouwen af? vroeg ze.

Hij moest snel lopen om haar bij te houden. Wat een vreemde vraag, zei hij.

Vind je? Dan ben ik zeker een vreemd mens.

Gaat het jou wat aan of ik daar vaker met mensen afspreek? vroeg hij.

Natuurlijk niet, wat jij doet gaat me niets aan. Ik ben gewoon nieuwsgierig.

Daar leek hij over na te denken, en intussen herhaalde hij zachter en minder zelfverzekerd: Ja, maar ik zou niet weten wat jou dat aangaat. Na een paar seconden voegde hij eraan toe: Jij had dat hotel zelf voorgesteld. Weet je nog? Normaal ga ik daar nooit heen. Dus nee, ik spreek daar niet vaak met mensen af. Oké?

Oké, prima. Mijn nieuwsgierigheid werd geprikkeld door jouw opmerking over dat meisje achter de bar, dat ze 'wel zo'n idee' zou hebben wat we daar deden.

Ze zal vast wel hebben begrepen dat we een date hadden, zei hij. Meer bedoelde ik niet.

Ze keek niet om, maar Alice' gezicht drukte wel meer geamuseerdheid uit dan eerst, of een ander soort geamuseerdheid. Vind je het niet vervelend als mensen die je kent zien dat je een date met een onbekende hebt? vroeg ze.

Dat ik me opgelaten zou voelen of zo? Nee, daar zit ik niet zo mee.

De rest van de wandeling langs de kustweg naar Alice' huis praatten ze over Felix' sociale leven, of liever gezegd, Alice stelde vragen, waar hij over nadacht voordat hij ze beantwoordde, en vanwege het geruis van de zee praatten ze allebei harder dan eerst. Hij toonde zich niet verrast over haar vragen en beantwoordde ze bereidwillig, maar niet bijzonder uitgebreid, hij gaf niet meer informatie dan ze vroeg. Hij vertelde dat hij voornamelijk omging met mensen die hij nog van school kende en met mensen van zijn werk. Die twee groepen overlaptten elkaar gedeeltelijk, maar niet veel. Hij stelde geen wedervragen, misschien afgeschrikt door

haar afstandelijke reactie op de vragen die hij eerder had gesteld, of misschien interesseerde het hem niet meer.

Hier is het, zei ze op een gegeven moment.

Waar?

Ze duwde een wit hekje open en zei: Hier. Hij bleef staan en keek naar het huis, dat boven aan een hellende groene tuin stond. Er brandde geen licht en de voorgevel was niet goed zichtbaar, maar aan zijn gezicht was te zien dat hij het herkende.

Dus je woont in de pastorie? zei hij.

O, ik wist niet dat je het huis kende. Dan zou ik het in de bar wel hebben gezegd, ik wilde niet mysterieus doen of zo.

Ze hield het hekje voor hem open en hij volgde haar, met zijn blik nog steeds gericht op de contouren van het huis dat boven hen opdoemde en over zee uitkeek. Om hen heen ritselde de schemerige groene tuin in de wind. Ze liep lichtvoetig het pad op en zocht in haar tas naar de sleutels. Die hoorde ze ergens in de tas rammelen, maar ze leek ze niet te kunnen vinden. Hij wachtte zwijgend. Ze verontschuldigde zich voor het opont-houd en knipte het lampje op haar telefoon aan zodat de tas van-binnen werd verlicht en er ook een koud grijs licht op het stoepje van het huis viel. Hij stond met zijn handen in zijn zakken. Hebbes, zei ze. Ze stak de sleutel in het slot.

Ze kwamen in een ruime hal met rood-zwart geblokte tegels op de vloer. Aan het plafond hing een gemarmerde glazen lamp en op een teer, ijl tafeltje tegen de muur stond een otter van houtsnijwerk. Ze legde haar sleutels ernaast en wierp een snelle blik in de wazige, vlekkerige spiegel aan de muur.

Huur je dit in je eentje? vroeg hij.

Ja, zei ze, het is natuurlijk veel te groot. En het kost kapitalen om het warm te houden. Maar het is wel mooi, hè. En ik hoef geen huur te betalen. Zullen we naar de keuken gaan? Dan zet ik de verwarming weer aan.

Hij volgde haar door de gang naar de grote keuken met aan de ene kant het aanrecht en de apparatuur en aan de andere een eettafel. Het raam boven het aanrecht keek uit over de achtertuin. Hij bleef in de deuropening staan terwijl zij in een van de kastjes rommelde. Ze draaide zich om.

Ga zitten als je wilt, zei ze. Maar als je liever blijft staan moet je dat natuurlijk doen. Wil je een glas wijn? Dat is het enige wat ik qua drank in huis heb. Maar ik neem eerst een glas water.

Wat schrijf je zoal? Als je schrijver bent?

Ze keek op, verbaasd. Als ik dat ben? Je denkt toch niet dat ik daarover lieg? Als ik dat had willen doen, dan had ik wel iets beters verzonnen. Ik schrijf romans. Boeken, zei ze.

En verdien je daar geld mee?

Alsof ze een nieuwe betekenis in die vraag vermoedde keek ze hem nog even aan en richtte haar aandacht toen weer op het vullen van het waterglas. Ja, zei ze. Hij bleef naar haar kijken en ging aan de tafel zitten. Er lagen kussens met gekreukte roestbruine overtrekken op de stoelen. Alles zag er heel schoon uit. Hij streek met het topje van zijn wijsvinger over het gladde tafelblad. Ze zette een glas water voor hem neer en ging zelf ook zitten.

Was je hier al eerder geweest? vroeg ze. Je kent het huis.

Nee, maar ik ben hier opgegroeid. Ik heb nooit geweten wie hier woonde.

Ik ken ze ook nauwelijks. Een ouder echtpaar. De vrouw is kunstenaar, geloof ik.

Hij knikte, maar zei niets.

Ik kan je wel een rondleiding geven als je wilt, voegde ze eraan toe.

Hij zei nog steeds niets en knikte zelfs niet meer. Dat leek haar niet te storen; het leek zelfs een bevestiging van een vermoeden dat ze al koesterde, en toen ze verderging was dat op dezelfde droge, bijna sardonische toon.

Je denkt vast dat ik gek ben, dat ik hier in mijn eentje woon, zei ze.

Voor niks? Je zou gek zijn als je het niet deed, antwoordde hij. Hij gaapte ongegeneerd en keek uit het raam, of eigenlijk naar het raam, want het was donker buiten en het glas weerspiegelde alleen het vertrek binnen. Hoeveel slaapkamers zijn er eigenlijk? vroeg hij.

Vier.

Waar is de jouwe?

Bij die abrupte vraag keek ze niet meteen op, maar staarde een paar seconden strak naar haar glas voordat ze hem aankeek. Boven, zei ze. Ze zijn allemaal boven. Wil je ze zien?

Ja, waarom niet, zei hij.

Ze stonden op. Boven op de overloop lag een Turks vloerkleed met grijze franje. Alice duwde de deur van haar kamer open en knipte een staand lampje aan. Links stond een groot tweepersoonsbed. De vloer bestond uit kale planken en in een van de muren zat een open haard met jadedleurige tegels. Rechts keek een groot schuifraam uit op zee, in het donker. Felix liep naar het raam en bracht zijn gezicht dicht bij het glas, zodat zijn schaduw de schittering van het weerkaatste licht afdekte.

Je hebt hier overdag vast een mooi uitzicht, zei Felix.

Alice stond nog bij de deur. Ja, prachtig, zei ze. En 's avonds zelfs nog mooier.

Hij draaide zich weer om en wierp een taxerende blik op de rest van de kamer terwijl Alice toekeek.

Heel mooi, besloot hij. Een mooie kamer. Ga je een boek schrijven nu je hier bent?

Ja, of in elk geval proberen.

Waar gaan je boeken over?

O, ik weet niet, zei ze. Mensen.

Dat is nogal vaag. Over wat voor mensen schrijf je, mensen zoals jij?

Ze keek hem kalm aan alsof ze hem iets duidelijk wilde maken: misschien dat ze hem doorhad, dat ze hem het spelletje zelfs zou laten winnen zolang hij niet valsspeelde.

En wat voor mens denk je dat ik ben? vroeg ze.

Iets in haar kalme, koele blik leek hem van zijn stuk te brengen en hij stootte een snelle, keffende lach uit. Ja zeg, zei hij, ik ken je nog maar een paar uur, ik weet nog niet wat ik van je moet vinden.

Als het zover is, laat je het wel weten, hoop ik.

Misschien.

Ze bleef een paar seconden roerloos in de kamer staan terwijl hij wat rondrentelde en deed alsof hij van alles bekeek. Ze wisten allebei wat er ging gebeuren, al hadden ze geen van beiden precies kunnen zeggen hoe ze dat wisten. Zij wachtte onaangedaan terwijl hij rondkeek en eindelijk, misschien omdat hij de energie niet meer kon opbrengen om het onvermijdelijke uit te stellen, bedankte hij haar en nam afscheid. Ze liep met hem mee naar beneden – tot halverwege de trap. Daar bleef ze staan terwijl hij de deur achter zich dichttrok. Zo ging dat soms. Ze hielden er allebei een vervelend gevoel aan over en ze wisten geen van beiden precies waarom de avond uiteindelijk zo'n mislukking was gebleken. In haar eentje op de trap keek ze naar de overloop boven. Volg haar blik, zie dat de slaapkamerdeur nog openstaat en dat er een reepje witte muur zichtbaar is tussen de spijlen van de trapleuning.

2

Lieve Eileen, ik heb zo lang op je antwoord op mijn laatste mail gewacht dat ik – stel je voor! – alweer een nieuwe schrijf voordat ik antwoord heb gekregen. Tot mijn verdediging kan ik aanvoeren dat ik al zoveel materiaal heb verzameld en dingen dreig te vergeten als ik op jou moet wachten. Je moet weten dat onze mailwisseling mijn manier is om me aan het leven vast te klampen, er aantekeningen over te maken en daarmee iets van mijn – verder vrijwel waardeloze of zelfs helemaal waardeloze – bestaan op deze hard achteruithollende planeet vast te leggen... Deze alinea schrijf ik voornamelijk om je een schuldgevoel te bezorgen omdat je nog steeds niet hebt teruggeschreven en om mezelf deze keer van een sneller antwoord te verzekeren. Wat doe je trouwens allemaal in plaats van mij te mailen? Zeg nou niet werken.

Ik word gek als ik bedenk hoeveel huur je in Dublin betaalt. Weet je dat het daar nu duurder is dan in Parijs? En neem me niet kwalijk, maar Dublin mist wat Parijs wél heeft. Een van de problemen is dat Dublin – letterlijk, topografisch, bedoel ik – plat is, zodat alles op een enkel vlak moet gebeuren. Andere steden hebben een metro, wat voor diepte zorgt, en heuvels of wolkenkrabbers die hoogte toevoegen, maar Dublin heeft alleen

lage, vierkante grijze gebouwen en trams die over straat rijden. Er zijn geen binnenplaatsen of daktuinen, zoals in Europese steden, wat het oppervlak tenminste een beetje breekt – zo niet verticaal, dan tenminste conceptueel. Heb je het zo weleens bekeken? En zelfs als je dat niet hebt gedaan, dan toch vast wel onderbewust. In Dublin kun je moeilijk heel hoog of heel laag komen, jezelf of anderen moeilijk kwijtraken of een gevoel van perspectief ontwikkelen. Je zou kunnen denken dat dat een democratische manier is om een stad in te richten, zodat alles op hetzelfde niveau gebeurt, op gelijke voet. En inderdaad, niemand kan van grote hoogte op je neerkijken. Maar zo krijgt de lucht wel totale dominantie. Nergens wordt de lucht op een betekenisvolle manier geaccentueerd of onderbroken. Goed, je hebt de Spire, zeg je nu misschien en ik geef toe: ja, de Spire, maar dat is wel de smalst mogelijke onderbreking en hij steekt omhoog als een duimstok, alsof hij moet benadrukken hoe piepklein alle andere gebouwen zijn. Het totaaleffect van de lucht is slecht voor de mensen daar. Er is niets wat de lucht even aan het oog onttrekt. Het is een memento mori. Hopelijk kan iemand er ooit een gat in maken voor je.

Ik heb de laatste tijd veel nagedacht over rechtse politiek (wie niet?) en hoe conservatisme (als maatschappelijke kracht) geassocieerd is geraakt met vraatzuchtig marktkapitalisme. Het verband ligt niet voor de hand, althans voor mij niet, want de markt conserveert helemaal niets, maar slokt juist alle aspecten van het bestaande sociale landschap op en schijft ze ontdaan van betekenis en herinnering in de vorm van transacties weer uit. Wat is er ‘conservatief’ aan dat proces? Maar het concept ‘conservatief’ is op zich al vals, want je kunt helemaal niets conserveren – de tijd beweegt zich maar in één richting, bedoel ik. Dat is zo’n simpel idee dat ik me echt briljant voelde toen ik het bedacht, om me meteen daarna af te vragen of ik misschien een volstrekke

idioot was. Maar zie jij er de logica van in? Iets conserveren, iets bewaren, en dan vooral intermenselijke relaties, is per definitie onmogelijk zonder ze intrinsiek te veranderen en een deel van de interactie op een onnatuurlijke manier af te remmen. Kijk maar wat de conservatieven met het milieu doen: hun opvatting van conserveren is leegzuigen, brandschatten en verwoesten, ‘want dat hebben we altijd gedaan’ – maar juist daardoor is het niet meer dezelfde aarde waarmee we dat doen. Waarschijnlijk vind jij dat allemaal heel rudimentair, misschien zelfs ondialectisch. Maar het zijn gewoon een paar van mijn abstracte gedachten die ik moest opschrijven en die jij nu (of je wilt of niet) in je inbox krijgt.

Vandaag was ik in de buurtsuper om iets voor de lunch te halen en daar kreeg ik ineens zo’n vreemd gevoel – ik werd me spontaan bewust van de onwaarschijnlijkheid van dit leven. Ik bedoel, ik dacht aan de rest van de mensheid – die voor het merendeel leeft in wat jij en ik bittere armoede zouden noemen – die zo’n winkel nooit heeft gezien, laat staan er binnen is geweest. En dit, dit is wat ze met al hun werk in stand houden! Deze manier van leven, voor mensen zoals wij! Al die verschillende merken frisdrank in plastic flessen, al die voorverpakte lunches en snoepgoed in verzegelde zakjes en voorgebakken pasteitjes – dit is waar alle arbeid van de wereld toe leidt, al het verbranden van fossiele brandstoffen en al dat slopende zwoegen op koffie- en suikerplantages. Allemaal hiervoor! Voor de buurtsuper! Ik werd al duizelig van het idee. Ik werd er letterlijk misselijk van. Alsof ik me ineens herinnerde dat mijn hele leven deel van een televisieprogramma was – en bij het maken daarvan kwamen elke dag mensen om, ze kwamen op de verschrikkelijkste manieren aan hun eind, vrouwen, kinderen, en allemaal zodat ik uit verschillende soorten lunchgerechten kan kiezen, allemaal verpakt in meerdere lagen niet-recyclebaar plastic. Daar

hadden zij hun leven voor gegeven – dat was het grote experiment. Ik ging zowat over mijn nek. Natuurlijk houdt zo'n gevoel geen stand. Misschien voel ik me de rest van de dag ellendig of hooguit de rest van de week, maar wat zou het? Ik zal toch eten moeten kopen. En mocht je je zorgen maken, ik kan je geruststellen, ik heb eten gekocht.

Nog even een update over mijn landelijke bestaan en dan stop ik. Het huis is ontregelend groot, alsof het steeds weer spontaan nieuwe, nog ongeziene kamers voortbrengt. Het is ook koud en hier en daar vochtig. Ik woon twintig minuten lopen van voornoemde buurtsuper en heb het gevoel dat ik het grootste deel van de dag kwijt ben aan heen en weer lopen om dingen te kopen die ik de vorige keer was vergeten. Het is vast heel goed voor de vorming van mijn karakter en als we elkaar weer zien heb ik waarschijnlijk een prachtige persoonlijkheid opgebouwd. Een dag of tien geleden had ik een date met iemand die in een post-ordermagazijn werkt en hij vond me absoluut onuitstaanbaar. Als ik eerlijk ben tegen mezelf (en dat ben ik altijd): ik ben mijn sociale vaardigheden inmiddels totaal verleerd. Ik moet er niet aan denken wat voor gezichten ik heb getrokken om maar het soort mens te lijken dat regelmatig met anderen omgaat. Zelfs terwijl ik dit schrijf voel ik me een beetje vaag en dissociatief. Eén van Rilkes gedichten eindigt met: *'Wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben,/ wird wachen, lesen, lange Briefe schreiben/ und wird in den Allein hin und her/ unruhig wandern, wenn die Blätter treiben.'* Ik zou mijn huidige toestand niet beter kunnen omschrijven, alleen is het nu april en de *Blätter* zitten nog stevig aan de bomen. Neem me mijn *lange Brief* dus maar niet kwalijk. Ik hoop dat je me eens komt opzoeken. Liefs liefs liefs zoals altijd, Alice.